

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Quis actus necessarius est ad tollendam fictionem (id est, indispositionem negativam, vel contrariam) ut baptismus effectum suum habeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Veniale
cui actu
afficitur,
non remit-
titur.

Dices, Quid si eo momento, quo tollitur fictio, seu impedimentum baptismi, adsit affectus peccati venialis. Respondeo: Hoc peccatum veniale tunc non remittetur: tum quia repugnat, vt ali- quod peccatum actu sit, & tamen simul condone- tur, praesertim quoad culpam: tum quia affectus iste sequitur baptismum realem, vnde per bap- tismum remitti nequit, sicut nec vllum aliud pec- catum quod baptismum sequitur. Alia tamen pec- cata venialia ante baptismum commissa remit- tentur, etiam si tunc eiusdem speciei affectus ve- nialis insit. Ratio est, Quia peccata venialia pos- sunt separatim remitti secundum poenam & culpam.

18
In reuivif-
centia solu
conferetur
minima
gratia, quae
datur in-
fantibus.

Dico Secundò, Probabilius est, non conferri recedente fictione totam perfectionem gratiae in- tensivam, quae antea fuisset collata cum debita dispositione, sed solum minimam gratiam, quae datur infantibus. Quod vt intelligatur:

Suppono Primò, Esse aliquam minimam gra- tiam baptismalem, quae sit v. g. vt duo, quae ipsi Sacramento praesertim considerato, respectu subiecti nullam dispositionem habentis, appensa est. Ra- tio supposita est, quia vbi nulla est dispositio, non potest aliquid relinquere, quo detracto effectus pos- sit fieri minor.

Suppono Secundò, Hanc gratiam minimam baptismalem dari infantibus, quia nullam dispo- sitionem bonam adferunt, sed solum carent im- pedimento: quod fit, vt omnes adulti, qui aliquam bonam dispositionem quantumvis parvam adfe- runt, plus accipiant, quam infantes; vt commu- niter Doctores docent, & colligitur ex dictis su- pra artic. 8. & ex Tridentino Concilio sess. 6. cap. 7.

Nunc probatur Conclusio: Quia contritio illa, qua tollitur fictio, non habet se tanquam dispo- sitio ad baptismum, sed solum tanquam remouens impedimentum operationis illius: ergo illa ani- ma se habet ad baptismum, veluti carens impedi- mento, sine omni dispositione positiva.

Dices, Illa contritio potest esse dispositio ad ef- fectum baptismi nunc conferendum, licet non sit dispositio ad ipsum Sacramentum; & sic effectus baptismi crescat pro ratione dispositionis contritionis. Sed hoc non rectè dicitur: Quia baptismus iam ante collatus est, & effectus similiter quan- tum est ex vi baptismi. Verum quia subiectum capax tunc non erat, mansit in acceptatione diuina, donec tolleretur impedimentum. Ergo effectus baptismi non est metiendus ex contritione, quae postea superuenit, sed ex conditione baptismi, quam secundum se habuit dum daretur: Deus enim acceptat baptismum secundum conditionem quam habet dum reipsa datur, non autem secun- dum conditionem quam subiectum aliquando ha- bebant: sic enim in consilio acceptaret ad incertum effectum. Confirmatur à simili: Quia opera bona iustorum solum acceptantur à Deo secundum con- ditionem, quam habent, dum fiunt: vnde si con- tingat ea per peccatum mortificari, & postea per poenitentiam reuiuiscere, non reuiuiscunt secun- dum conditionem poenitentiae, qua tollitur eor- um impedimentum, sed secundum conditionem in qua sunt acceptata: vt amplius dicitur suo loco.

Contritio
per quam
baptismus
reuiuiscit,
non auget
eius effe-
ctum.

DVBIVM II.

Quis actus necessarius est ad tollendam fictionem, (id est, indispositionem negativam vel con- trariam) vt baptismus effectum suum habeat?

Respondeo & Dico Primò, Si in ipsa susce- ptione Baptismi commissum sit peccatum mortale, vel post eam, necessaria est contritio, vel attritio cum Sacramento Poenitentiae, vt bap- tismi impedimentum seu fictio tollatur. Patet hoc ex D. Thoma hoc loco ad 2. & ex D. Augustino lib. 1. de Baptismo cap. 12. Ratio est, Quia bap- tismus non potest cõterre suum effectum, quam- diu inest aliqua culpa mortifera, quae per ipsum baptismum non potest tolli: sed peccatum mor- tale commissum in susceptione baptismi, vel postea, non potest tolli per baptismum: ergo non potest baptismus conferre suum effectum, nisi aliud remedium adhibeatur, quo hoc peccatum tollat- tur; quod remedium non est aliud, quam contri- tio, vel attritio cum Sacramento; vti nunc sup- pono.

19
Si mortale
commissum
in ipsa
susceptione
baptismi,
vel post eam,
est opus con-
tritione vel
attritione
cũ Sacram.

Dices Primò, Cur baptismus non potest indi- rectè, vel cõcomitanter delere peccata post ipsum commissã, sicut Sacramentum Poenitentiae delet peccata oblita concomitanter, & similiter Eucha- ristia, quae tamen non poterat delere directè?

Respondeo, Quia nullum Sacramentum potest delere peccata futura, sed solum ea, quae ante eius susceptionem commissã sunt: vnde pro illis, quae postea sunt commissã, opus est remedio nouo, quod per se sit sufficiens. Quare hic opus est con- tritione, vel saltem attritione cum Sacramento Poenitentiae; nam solum hisce duobus modis, pec- catum mortale cognitum commissum post bap- tismum, potest deleri. Dico, Cognitum: quia si exci- derit memoriã, & bona fide cum attritione aliud Sacramentum suscipiatur, delebitur illud pec- catum, & baptismus effectum suum conferet.

Dices Secundò, Saltem illud peccatum, quod in ipsa susceptione com mittitur, poterit, receden- te fictione, baptismò deleri; quia non est poste- rius baptismò.

Respondeo, Etsi tempore non sit baptismò pos- terius hoc peccatum, est posterius ordine naturae: Tum, quia resultat ex ipsa susceptione baptismi in subiecto indisposito: subiectum autem indispo- situm suscipere baptismi substantiam est posterius naturã, quam ipsa baptismi substantia: Tum, quia intelligitur resultare in homine habente Charac- terem baptismalem: nam baptismus prius naturã respicit subiectum vt dispositum ad Characterem, quam dispositum ad gratiam: praesertim cum & ipse Character sit veluti potentia passiva ad gra- tiam baptismalem, & ceterorum Sacramentorũ: ergo baptismus prius naturã confert Characterem, quam gratiam; & proinde prius naturã in subie- cto intelligitur esse Characterem, quam gratiae in- fusio impediri. Adde: Etiam si hoc peccatum sa- crilegè susceptionis solum concipiatur vt conco- mitans baptismum, tamen non potest per bap- tismum remitti; quia ex natura sua directè repugnat effectui baptismi. Vnde hoc peccatum non potest remitti, nisi per Sacramentum Poenitentiae in re vel in voto.

Cur peccatum sacri-
lega susce-
ptionis non
possit per
baptismum
deleri.

Petes, Cùm tollitur fictio per Sacramentum Poenitentiae, vtrum Sacramentum prius confert gratiam, Poenitentia an Baptismus?

20

F f f iij Respon-

Baptismus
& Pœnitentia simul
naturâ gra-
tiam con-
ferunt.

Respondeo, Vtrumque simul naturâ, tanquam
duæ partiales causæ constituentes vnâ integrâ,
conferunt totam gratiam, & delent omnia pecca-
ta. Ratio est, Quia operantur cum mutua de-
pendentia & auxilio. Sicut si tu possis pondus
ducentarum librarum mouere, ego verò pondus
centum, & hæc duo pondera sint connexa, neu-
ter sine altero poterit: vtroque tamen conniten-
te, totum pondus, veluti ab vna integrâ & adæ-
quata causa mouebitur. Sic Baptismus per se non
potest, nisi tantam gratiam dare, & delere pecca-
ta ante ipsûm commissa: Pœnitentiâ verò tan-
tam, & delere peccata post baptismum commissa.
Hæc autem peccata in illo homine sunt connexa,
ita vt vnû sine altero tolli nequeat. Quare oportet
vtrumque Sacramentum concurrere, & vicissi-
m se iuuare, ac proinde simul naturâ operari.
Nam vbi est mutua dependentia, ibi non est natu-
ræ prioritas, sed similtas.

Dices, Prius est impedimentum tolli, quàm
baptismum operari: sed impedimentum baptismi
est peccatum commissum in susceptione, vel post:
ergo hoc peccatum debet tolli prius, quàm bap-
tismus operetur: ac proinde operatio Pœnitenti-
æ, qua tollitur hoc peccatum, erit prior.

Respondeo, Remotio impedimenti non est
prior, quàm operatio rei impeditæ, quando im-
pedimentum remouetur per cooperationem circa
rem connexam; vt patet in duobus mouentibus
illud pondus; nam vicissim sibi cooperando tol-
lunt impedimentum mutue operationis. Sedes
est, quando remotio impedimeti fit per actionem
præuiam, & circa rem omnino distinctam: tunc
enim remotio impedimeti est prior naturâ, quàm
operatio rei impeditæ.

Dico Secundò, Si nec in ipsa susceptione bap-
tismi, nec postea commissum sit peccatum mor-
tale; tamen baptismus irritò effectu susceptus sit,
eo quòd necessaria dispositio deesset, sufficere at-
tritio vt baptismus gratiam & reliquos omnes ef-
fectus suos cõferat. Docet Paludanus dist. 4. q. 5.
& Scotus ibidem. Durandus qu. 4.

Probatum Primò, Quia attritio ista satis fuisse
ad effectû baptismi, si simul cum baptismo extitisset:
ergo etiâ sufficere quâuis postea superueniat;
quia nullum nouum impedimentum accessit. Pro-
batum Secundò, Quia omnia peccata huius homi-
nis directè per baptismum possunt remitti, cû om-
nia sint facta ante baptismum: ergo nõ necessariò
requirunt aliquid aliud quàm dispositionem, quæ
sufficit baptismi, quæ est attritio. Et Confirmatur,
Quia hæc peccata non requirunt Sacramentum
Pœnitentiæ: materia enim Sacramenti Pœnitentiæ
solum sunt peccata commissa post baptismum,
vt docet Concil. Trident. sess. 14. cap. 1. 2.
& 5. Neque etiam requirunt contritionem, quæ
contritio in noua lege non delet peccatum mor-
tiferum, nisi quatenus continet votum alicuius
Sacramenti; quod votum non potest hic habere
locum, quia deberet respicere Sacramentum Pœnitentiæ,
quod non se extendit ad peccata ante
baptismum commissa. Probatum Tertio, allata ra-
tione: Quia in hoc casu totum impedimentum

operationis baptismi est carentia dispositionis ne-
cessariæ: ergo simulatque hæc carentia fuerit sub-
lata, operabitur baptismus: tollitur autem attri-
tione: ergo attritio sufficit.

DVBIUM III.

Vnum solius baptismi sit proprium, vt eius
effectus redeat?

Respondeo, Probabilissimum est, id etiam
commune esse alijs Sacramentis Characterè
imprimantibus: quod est contra Dominicû Soto
dist. 6. qu. 1. art. 8. qui id putat esse solius bap-
tismi. Sed nostram sententiam docet D. Thomas in
4. dist. 4. qu. 3. art. 2. quæstioncula 3. & Alexan-
der, Bonauentura, Maior, Paludanus, & ferè re-
centiores. Probatum duplici ratione: Prima est
D. Thomæ supra num. 15. relata, quæ si aliquid
valet in Baptismo, etiam valet in Confirmatione,
& Ordine. Secunda Ratio est: Nisi posset illa
gratia recuperari, non benè prospectum esset ho-
minibus in hac imbecillitate vitæ, quæ gratia fa-
cilè amittitur. Quod patet, quia per hæc Sacra-
menta Confirmationis & Ordinis constituuntur
homines in quodâ statu immobili, ad quem opus
habent gratia sacramentali: ergo nisi gratia, quæ
datur ad huius status functiones, posset recupera-
ri, manebit homo obligatus ad functiones sine
gratia illis functionibus propria; quod non est cõ-
sentaneum suauis prouidentia Dei.

Eodem argumento probari potest reuiuiscere
etiam gratiam Sacramenti Matrimonij, quia hoc
Sacramentum tribuit statum immobilem. Item
extremæ Vnctionis, quia hoc Sacramentum non
potest repeti manente statu eiusdè morbi; cûm ta-
men hæc gratia in illa extrema lucta fit tantoperè
necessaria.

Idem facillè probari potest de Pœnitentiâ, si
hoc Sacramentum potest esse informe; id est, sine
effectu, saluâ substantiâ. Probatum, quia non teneor
peccatum mortiferum secundò confiteri, quod
antè in confessione, etsi informi, explicui, vt om-
nes fatentur: ergo hoc peccatum non remittitur per
sequentem absolutionem; alioquin in sequenti
confessione fuisset explicandum: ergo remittitur
per præcedentem, cuius effectus fuerat impeditus.

De Eucharistia res est magis incerta: est tamen
satis probabile in quodam casu; scilicet, Si quis in
peccato communicauerit, & ante corruptionem
specierum, pœnitentiam concipiat.

Ratio generalis est: Quia Sacramentum est opus
Christi, ac proinde ex se est opus viuum & efficax
gratiæ: ergo quamuis per fictionem possit quo-
dammodò mortificari, sic vt eius effectus impe-
diatur, tamen fictione recedente statim viuifica-
tur, & suam efficaciam exerit, secundum quam
in acceptatione diuina manet. Sicut opera iusto-
rum facta in statu gratiæ, etsi per peccatum super-
ueniens possint quodammodò mortificari, ita vt
eorum effectus impediatur, tamen peccato rece-
dente, statim reuiuiscunt, habentque efficaciam
respectu gratiæ & gloriæ.

21
Si nec in
susceptio-
ne, nec post,
commissum
est peccatum,
sufficit attri-
tione.

22
Reuiuif-
centia con-
uenit Sa-
cramentis
Characterè
rem impri-
mentibus.

Item Ma-
trimonio
& extremæ
Vnctionis.

Pœnitentiæ.

Eucharis-
tiæ.

Ratio ge-
neralis.

QVÆ.